№ 266 დეკემბრის 11, სამშაბათი. 1866—1884 დეკემბრის 11, სამშაბათი. № 266.

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა.

„დროების“ რედაქცია—სასახლის ქუჩაზე, დ. სარაჯოვის სახლში.

ხელის-მოწერა მიიღება თბილისში, რედაქციაშივე; ქუთაისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში. გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: Въ Тифлисъ, въ Редакцію „Дроэба“.

ფასი: წლით 9 მ., 11 თვით 8 მ. 50 კ.; 10 თვით—8 მ.; 9 თვით—7 მ 50 კ.; 8 თვით—7 მ.; 7 თვით—6 მ. 6 თვით—5 მ.; 5 თვით—4 მ. 50 კ.; 4 თვით—4 მ; 3 თვ.—3 მ.; 2 თვ.—2 მ.; 1 თ.—1 მ.

ფასი განცხადებისა: სტრიქონზე "რვა კაპ."; განცხადება მიიღება ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზედ.

თუ საჭიროება მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლებს დასაბეჭდად გამოგზავნილ წერილებს დაუბეჭდავ წერილებს რედაქცია ვერ დაუბრუნებს ავტორს.

„Объявленія изъ Россіи, Царства Польскаго и за границы принимаются только въ цент. конторѣ объявл. Л. Метцль., Москва, Петровка, № 6.

ცალკე ნომერი «დროებისა» ღირს 5 კაპეიკი.

მიიღება ხელის-მოწერა გაზეთს

„დროებაზედ“

1885 წლისათვის

თბილისში—„დროების“ რედაქციაში; ქუთაისში—ძმ. ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში; ბათუმში—მოსე ნათაძესთან; თელავში—ვანო როსტომაშვილთან; გორში—ალალო თუთაევთან.

დაწვრილებით პირობები გაზეთის სათაურშია.

გარდასახადი სადგურებზედ

თბილისი, დეკემბრის 11-ს.

ყოველს ქალაქს აქვს თავისი წყაროები შემოსავლისა, რომლითაც უძღვება ქალაქის თვით-მმართველობას, სკოლებს, საქველ-მოქმედო დაწესებულებათ, პოლიციას და სხვ. უმთავრესს ამ წყაროთაგანს შეადგენს დაფასების ხარჯი, რომელიც უნდა აძლიოს ყოველმა სახლის-პატრონმა სახლის, ან სხვა ქალაქის მამულის დაფასების კვალობაზედ. თავის მხრით სახლის პატრონი ანაწილებს ამ ხარჯს იმ სადგურების რიცხვზედ, რომელნიც მის სახლშია და ამ გვარად საბოლოო მძლეველი ხარჯისა გამოდის მდგმური და არა სახლის პატრონი.

და, აი, როდესაც ამ გვარად ყოველივე მოვალეობა მდგმურებს ედებათ კისერზედ, სახლის-პატრონებს წილად მარტო უფლება რჩებათ, უფლება ქალაქის თვით-მმართველობის ამორჩევისა და თვით-ამორჩევისაც. ერთი იხდის ფულს და მეორე კი ირჩევს კაცებს რომელთაც ურიგებს ამ ფულიდამ ჯამაგირებს; ერთი იხდის ფულს და მეორე კი განაგებს, ეს ფული რაზედ უნდა იქმნას მოხმარებული. შეიძლება ხან-დის-ხან მდგმურებისა და სახლის-პატრონების ინტერესი ერთმანეთს ეწინაამდეგებოდეს და ამ დროს, უეჭველია, სახლის პატრონები თავისას გაიტანენ, რადგან ქალაქის საქმეების გამგებლობა ამათ აბარიათ და მდგმურებს უბრალო რჩევასაც კი არავინა ჰკითხავს.

ესეთმა შეუფერებლობამ უფლებისა და მოვალეობისამ დიდი ხანია რაც მიიქცია ყურადღება თვით-მმართველობის მომხრე პირთა შორის და ზოგიერთ რუსეთის ქალაქებში სახლებზედ გარდასახადის მაგივრად, დაწესდა გარდასახადი სადგურებზედ, ამ საშუალებით მოსპობილია ის უსამართლობა, რომელზედაც ზევით იყო ლაპარაკი და ყველა მდგმურს, რომელიც კი გადაწყვეტილს ქირაზე ნაკლებს არ იხდის, ეძლევა უფლება მიიღოს მონაწილეობა საქალაქო საქმეებში და თავისი ინტერესები დაიცვას.

ჩვენს ქალაქს აქამდის ესეთი ცვლილება არა ჰღირსებია, მაგრამ, როგორც ისმის, ესევე წესი თბილისშიაც შემოღებული უნდა იქმნას. ამ ცვლილებას ჩვენი ქალაქის მცხოვრებნი სიამოვნებით უნდა მიეგებნენ, რადგან მდგმურები მაშინ იმაზედ მეტს არ გადიხდიან, რასაც ეხლა იხდიან და უფლება კი მიენიჭებათ, რომ ქალაქის საქმეებს ჯეროვანად თვალყური ადევნონ. მართალია, სადგურზედ გარდასახადის მოწინაამდეგეთ შეუძლიანთ ის მოიყვანონ საბუთად, რომ სადგურის დამჭერნი თბილისში დიდხანს არა რჩებიან, და ამიტომ არ შეუძლიანთ ქალაქზედ გულ-წრფელი ზრუნვა გამოიჩინონო, მაგრამ, ჩვენის აზრით, ეს შეცდომაა: მდგმურს მარტო ქალაქის კეთილ-დღეობა ექმნება სახეში და ის, რომ მთელი ქალაქი მართლა გაუმჯობესდეს, როგორც წყლითა და ჰაერით, ისე სხვაფრივაც, რადგან მდგმური დღეს რომ აქა დგას, ხვალ შეიძლება მოშორებით დადგეს და სრულიად სხვა პირობებში ჩავარდეს. ეხლა კი, როდესაც ხმა მარტო თითქმის სახლის პატრონებსა აქვს, შეიძლება წვრილმანმა ინტერესმა გაიტაცოს და ის ათქმევინოს, ან გადააწყვეტინოს, რაც საკუთრივ იმის სახლსა და იმის ქუჩას მოუხდება და სხვა სახლებზედ და სხვა ქუჩებზედ ზრუნვით კი თავი არ შეიწუხოს. პირიქით, ხშირად სახლების პატრონთა მოვალეობა ხელს უშლის საუკეთესო რამ ცვლილებას ქალაქში, რადგან შეიძლება ეს ცვლილება ავნებდეს იმ უმრავლესობის ინტერესებს, რომელიც ამა და ამ დროს ქალაქის თვით-მმართველობას განაგებს.

ამ გვარად თეორიულად ყოველთვის იმ ქალაქის საქმე უკედ უნდა წავიდეს, რომელშიაც გარდასახადი სადგურზედ არის დადებული და არა სახლზედ და ციფრები რომ ამ ჟამად ხელში გვქონოდა, ამ წინასწარი აზრის დამტკიცება მათემატიკურადაც შესაძლებელი იქნებოდა.

შინაური ქრონიკა

— ჩვენ მივიღეთ ბ. დიმ. ბაქრაძის თხზულება «პროფესორი პატკანოვი და ქართული ისტორიული წყაროები»,

«დროების» ფელეტონი, დეკემ. 11-ს

ეთნოგრაფიული წერილები

ქალის ბედი აფხაზეთში

(წერილი პირველი)

იშვიათად შესაძლებელია სადმე ჰპოვოს კაცმა ისეთი პატივის ცემა დედაკაცისა, როგორც აფხაზეთში. ტურფად შემკობილმა და მდიდარმა კუთხემ აღმოსავლეთის შავის ზღვის პირისამ, სადაც მოსახლობენ აფხაზნი, ვერ შეიძლო თავის დაფარვა ვერცა დამპყრობელთა თვალთაგან და ვერცა მშვიდობიანთა მოხელეთაგან. ფინიკელნი, ბერძენნი, რომაელნი, გენუეზელნი, ოსმალონი და ქართველნი მორიგობით ჰფლობდენ ამ გემოვანს ნაჭერს და თვითოეული ამიერთაგანი ჰსტოვებდა მასზედ თავის მყოფობის კვალსა. უველაზედ დიდს ხანს დაშთენ აფხაზეთში ბერძენნი და ოსმალონი. ბერძენთა მიხედვით აფხაზების გაქრისტიანება, ხოლო ოსმალოთა, ცბიერის პოლიტიკურის საშუალობითა და მოსყიდვითა, დათესვა მათ შორის მაჰმადიანობისა; მაგრამ მაინც ვერც ერთმა მოხსენებულ ერთაგანმა, განსაკუთრებით ოსმალოთა, რომელთაცა, თუმცაღა ოთხასის წლის განმავალობაში აფხაზთა შორის ჰქონდათ მიმოქცევა და მსვლელობა, ვერ შეარყია აფხაზის დედა-კაცი და ვერ მოხიბლა იგი, რადგანაც დიდის ხნით ჩვეული იყო და სარგებლობდა უპირატესობის უფლებითა არა თუ თავის სახლში, არამედ ოსმალოს სულთანთა და სახელოვანთა ოსმალეთის ხარისხოვანთა და ჩინებულთა პირთა ჰარამხანებშიაც.

შინაგანი და საოჯახო ცხოვრება აფხაზთა, თუმცა სხვა და-სხვა გვარი ვითარება გამოიარა და სხვა და სხვა გარემოება ტრიალებდა მათ თავზე, დაშთა აქამომდე ხელ-უხლებლად და ისრეთივე, როგორიც იყო თვით ტომის გაჩენის დროსა. დიდის ხნიდგან დაცვა ოჯახის წესისა და სარგებლობისა დედა-კაცის მოვალეობას შეადგენდა და ამასთანავე სხვა თავის საქმესაც უძღვებოდა, მეზობელ ტომებთან, სახელდობრ, ჩერქეზებთან, უბიხებთან, ჯიქებთან მეგობრობითა და კეთილის მოწყობილებით არიგებდა თავის ქვეყნის საკეთილდღეო საქმეებს. განზრახვა დამდაბლებისა და გაუქმებისათვის დედა-კაცის განთვისებულ უფლებათა, გამოიწვევდა დიდსა და განუწყვეტელს ღელვასა, რომელიც ყოველთვის დასრულდებოდა ხოლმე დედაკაცის ძლევითა და გამარჯვებით.

მაგრამ აფხაზის დედა-კაცის მდგომარეობაში დიდი მნიშვნელობა მიეცა ერთს გარემოებას, სახელდობრ, ჩამომავლობას.

დედა-კაცი მაღალის წოდებისა სარგებლობს დიდისავე უფლებითა, იგი ასრულებს რელიგიურს წესსა, წინ მიუძღვის საზოგადო საქმეებს, წინამძღოლობს, ღამით მსვლელობის დროს, მტაცებლობისათვის; ერთის სიტყვით, იგი სრულიად ედარება მამა-კაცსა. ხოლო მოქმედება და გავლენა მდაბალის წოდების დედა-კაცისა უკიდურესად განსაზღვრულია. იმის ტვირთს შეადგენს საოჯახო და სამამულო მუშაობა და მხოლოდ წოდება „ძიძისა“ აძლევს მას პატივსა თავის თანამემამულეთა შორის.

განვიკვლიოთ ცხოვრება ამ ორთავე წოდების დედა-კაცებისა მათ გაჩენის დღიდგან სიკვდილამდე.

საკმაოდ ამაღლებულს ქვეყანაში, რომელიც დაფარულია მშვენიერი მდიდრული მცენარეობითა, და დამშვენებულია მჩქეფარე მთის ნაკადულებითა, დამყარებულია აფხაზთ სოფელი. სოფლის მცხოვრებნი არ არიან ერთად შეჯგუფულნი და ჰსცხოვრობენ ფრიად განცალკევებულად. მაგრამ მათი სადგურები, არა დიდის ხნით მოფიქრებულნი, ისე ოსტატურად და ხერხით არიან აშენებულნი, რომ თვითოეულს სახლის პატრონს ყოველს შემთხვევაში შეუძლიან დაიცვას თავი თვისი მტერისა და დაცემისაგან, ხოლო გაჭირვების დროს დაუტეოს თავისი ახალი ბუდე და, ანუ გადიტანოს იგი უფრორე უშიშარს ადგილს. შორიდგან მოისმის ხმოვანება და საუბარი მრთელის სოფლისა. ამა სოფლის მებატონესა ჰყავს მშვენიერი ცოლი, რომელიც, დიდი ხანი არ არის, რაც მისთხოვდა მას და უკვე ჰგრძნობს თვის შორის წარმოშობილსა ახალსა ცხოვრებასა, მაგრამ სცდილობს დაფარვასა და დიდ-ხანს ვერ ჰბედავს საიდუმლოება თავისი მიანდოს არა თუ სხვას ვისმე, არამედ თავის ქმარსაც.

შეხედეთ, რა მნათობი, გაბრწყინვებული და კეკლუცი პირის სახე აქვს; იგი მოსვენებით არის და არაოდეს არა სწუხს იმ აზრითა, რომ ოდესმე საყვარელი მისი ქმარი განუტევებს.

ქვეყნის ჩვეულებისამებრ, ცოლი რაც უნდა სატრფიალო და მშვენიერი იყვეს, თუ შვილი არ ეყოლა, ქმარს აქვს ნება დაუტევოს და შეირთოს სხვა. მაშინ უკვე მეორე ცოლი ხელთ იგდებს ოჯახში მართვე-

გამოცემული ცალკე წიგნად ბ. ზ. ჭიჭინაძისაგან». ეს თხზულება რამდენიმე თვის წინად დაბეჭდილი იყო ჩვენს გაზეთში ფელეტონებად.

— ქუთხე აღარ დარჩა თითქმის, რომ ყვავილი არ გაჩენილიყო. ამ უკანასკნელ ხანებში რაჭაშიც გავრცელებულა ეს სენი. როგორც გვატყობინებენ, ყვავილს დაუბუდნია ჯერ-ჯერობით ბუგეულის მხარეზე და უფრო კი მძვინვარებს სოფ. ხონჭიორში.

— ჩვენ მივიღეთ ვინმე ბ. ტ—ძისგან შემდეგი შენიშვნა ჩვენს გაზეთში დასაბეჭდად:

„მწყემსის“ მე-23 №-ში გვწერს იგი, წავიკითხეთ წერილი ქუთაისის სას. სასწავლ. ორ სასწავლებლად გაყოფაზე და დიდის სიამოვნებითაც მივეგებენით, მაგრამ «მწყემსის» რედაქციას ერთი გარემოება ჯეროვნად არ განუხილავს. ეს გარემოება იმოდენად საყურადღებოა, რომ არ შეიძლება ორიოდე სიტყვა არა ვსთქვათ. მე მოგახსენებთ ადგილის ამორჩევაზე მომავლის სასწავლებლისათვის.

„მწყემსის“ რედაქცია, საფუძვლიანად უმტკიცებს სამღვდელოებას ქუთაისის სასწავლებლის ორად გაყოფის საჭიროებას, მაგრამ ამასთანავე უჩვენებს ამ მეორე სასწავლებლისთვის ბ. სტრუისკისაგან შემოწირულ სახლზე და ამბობს: „ამ სახლებს კიდევ მოუმატონ ცოტაოდენი შენობა, და სრულიად საკმარისი იქნება სასწავლებლისათვისაო“.

ჩვენი აზრი ამ საგნის შესახებ სრულიად არ ეთანხმება «მწყემსის» რედაქციის აზრს, და, აი, რა მიზეზით.

თუ ქუთაისის სას. სასწ. განიყო ორ სასწავლებლად, ეს მეორე სასწავლებელი მიუცილებლად რომელსამე სხვა მაზრაში უნდა იქმნას გახსნილი და არა ქ. ქუთაისში, უმთავრესად იმიტომ, რომ ქუთაისი ძალიან შორს არის ზოგიერთა მაზრაზე მაგ. შორაპნისაზე, რაჭისაზე და ლეჩხუმისაზე; ეხლა საქმე ის არის ამ სამ მაზრაში უპირატესობა რომელს მიეცეს? „მწყემსის“ რედაქცია უნდა შეჰხებოდა ამ საგანს და განემარტებინა ის მნიშვნელობა, რომელიც ექნებოდა მეორე სასულიერო სასწავლებლის დაარსებას რომელსამე ქუთაისზე მოშორებულს მაზრაში. ჩვენ გვგონია, რომ მეორე სას. სასწავლებელი, თუკი იგი იქმნება გახსნილი, უნდა გაიმართოს ან ლეჩხუმის, ან რაჭის და ან შორაპნის მაზრაში, და არა ქ. ქუთაისს; ამით ეს მეორე სასწავლებელი დაუახლოვდება იმ მაზრის შეგირდებს, სადაც იგი გაიხსნება და შეგირდებს მიეცემათ საშუალება ორი დღის მაგიერ ერთი დღე იმგზავრონ და ამას გარდა ისე ძვირად აღარ დაუჯდებათ შენახვა ყმაწვილებისა სამაზრო დაბაში, როგორც ქუთაისში უჯდებათ ეხლა.

მართალია, ჯერედ ქუთაისის სას. სასწ. გაყოფის საქმე არ დაბოლოვებულა, მაგრამ საჭირო და ფრიად საჭირო კია მალე დაბოლოვდეს იგი.

რაიცა შეეხება ქუთაისში ბ. სტრუისკისაგან შემოწირულ ადგილს და სახლს, იგი უსათუოდ უნდა იქმნეს დატოვებული და ახლავე შემზადებული მომავლის სემინარიისათვის და არა რომელიმე დაბალი სასწავლებლისათვის“.

— «დროების» რედაქციამ მიიღო ამას წინად 80 მან. თ. გ. რ—ის ძის ე—ისაგან და 6 მან. კნ. ნ. ს—ის ასულის ა—ისაგან გარდასაცემად სათავად-აზნაურო სკოლის კომიტეტისადმი. ეს ფული მაშინვე გარდაცემულ იქმნა და კვიტანციები რედაქციაში ინახება. ამას გარდა „დროების“ რედაქციამ მიიღო ამ დღეებში 12 მან. მოსკოვის სტუდენტებისაგან ბეთანიის მონასტრის განახლებისათვის. ეს ფული რედაქციასა აქვს შენახული, ვიდრე ამ საქმისათვის კომიტეტი შესდგებოდეს.

— ამ თვის პირველიდამ დაუწყვია მოქმედება გამსესხებელ-შემნახველს კასას, დაარსებულს ამიერ-კავკასიის რკინის-გზის მოსამსახურეთათვის. კასაში 3000 მან., მოგროვილა თანხად იმ ფულიდამ, რომელიც წვრილ-წვრილად ერიცხებოდათ მოსამსახურეთ. სარგებელი სესხის ამღებელს წელიწადში ასზედ ექვსი მანეთი გადახდება, ხოლო იმათ, ვინც კასის შედგენაში არ არის მონაწილე და სესხს კი აიღებს რვა მანეთი (გაზ. «კავკაზი»).

— სოხუმის საფილოქსერო დასს გაუთავებია მუშაობა დეკემბრის 1-ს სოხუმში, სადაც, საფილოქსერო კომიტეტის განკარგულებით, დაუტოვებიათ ერთი საუკეთესო მზვერველთაგანი თ. ივ. ვახნაძე და ორი ყარაული. ამათ უნდა ყური უგდონ ფილოქსერიან ადგილებს და უნდა შეინახონ დასის ვეჯი და ქონებაც.

— «ნოვოე ობოზრენიეს» სწერენ ქუთაისიდამ: 7 დეკემბერს, ვოგზალის მახლობლად დაიწვა ხოპერის პოლკის ყაზარმა. გრძელს შენობას ერთბაშად მოსდებია ცეცხლი, დამწვარა კანცელარიასთან ერთად სახაზინო ნივთებიც. კაცებს არაფერი უბედურება შემთხვევიათ; ცხენებიც თავის დროზედ გამოუყვანიათ თავლებიდამ.

— ქ. შუშაში, როგორც გაზ. «ნოვ. ობოზ.» შეუტყვია ძლიერი მიწის-ძვრა ყოფილა. მცირე ხნის განმავლობაში ორჯელ საშინელის ძალით შეინძრა დედა-მიწა და სრულიად დააფრთხო მშვიდობიანი მცხოვრებელნი ამ პატარა ქალაქისა.

— ამავე გაზეთს გაუგონია, რომ აბასთუმნის სამადნო წყლები ისევ სამხედრო უწყებას გადაეცა.

წერილი რედაქტორთან

ბ. რედაქტორო!

ბ-ნს ი. ბოგებაშვილს მიუღია ჩემი წინადადება. კარგი და პატიოსანი. მაგრამ მედიატორების დადგინება, როგორც საზოგადოდ მიღებულია, უნდა იყვეს უკანასკნელი; ბ-ნი ბოგებაშვილი კი, აი, როგორ მემუქრება: «თუ მედიატორები აღიარებენ, რომ «კონა» ყოვლად გამოუსადეგარი წიგნია, ჩვენ მის გამოცემას სრულიად მოვსპობთ ამიერ და უკუნისამდე. სამაგიეროდ, თუ ამ მოკლე ხანში ჩვენ დავამტკიცოთ (?) მათემატიკურის აქსიომის სიაშკარავით, რომ ბ-ნი ლულაძე, როგორც განუვითარებელი პირი შეუძლებელი რედაქტორია და ყოვლად გამოუსადეგარი მასწავლებელი სახელოსნო სკოლისა, მან უთუოდ უნდა გადასცეს ეს ორივე თანამდებობა ნასწავლს და განვითარებულს

ლობას. უკეთუ რომელსამე შემთხვევაში პირველი ცოლი ისურვებს დადგომას თავის ქმრის სახლში, მაშინ უარს არ ჰყოფენ და მისცემენ ბინას თავაანთთან, მაგრამ იგი მოკლებულია ყოველთა უფლებათა და უპირატესობათა, რომელნიცა აქვნდენ მას უწინ და ვერაოდეს ვერ მოითხოვს გამოსარჩლებასა. უკეთუ მისი ბრალით აღმოსჩნდა ვითარიმე უსიამოვნება და გაუგებლობა, მაშინ მისცემენ წინადადებას, რათა განეშოროს მათ. მაგრამ წასვლა მისი მოხდება გაუხმიანებლივ და თვინიერ ყოვლისა წყენისა.

ჩვენი ახალი „კნეინა“ მიიღებს ყოველ გვარს ღონის-ძიებასა, რომ ფეხმძიმობა არ გაუცუდდეს და თავის დროზე შვას შვილი: სარგებლობს წმინდა ჰაერითა, მუშაკობს ზომიერად, აღასრულებს ყოველსავე დარიგებასა გამოცდილი დედაკაცებისას (ამათ წინადვე ატყობინებენ). ამისათვის იგი მჭიდროდ მოირტყავს სარტყელსა, რომ მისმა ტანადობამ არ დაჰკარგოს სიწერწეტე და მშვენიერება მისი და არაოდეს არ გამოიჩენს ფერ-მიხდილობასა და დაღალვასა არცა მოძრაობასა და არცა მუშაკობაში, რომელიცა მას აქვს მიჩენილი. იგი იცხებს ფერსა და უმარილსა და ყოველს შემთხვევაში მეცადინეობს მოაწონოს თავი თვისი ქმარს და სტუმართა.

ქმარი თავისის მხრით ერთი სიტყვითაც არაოდეს არ აგრძნობინებს, რომ მას გაგებული აქვს მისი მდგომარეობა, მხოლოდ კმაყოფილებით ტყობულობს იმის კარგად ყოფნასა და სიმრთელესა.

მახლობელთა და შორეულთა სოფლებში კი ამ დროს არის დიდი ძებნა ჯან-საღის ძიძისა, რომელსაცა შეეძლოს აქვანა მოლოდინებულის ყრმისა აღსაზრდელად.

შეიტყო თუ არა მუცლად ღების ამბავი ქალბატონმა, ყოველ დღე მოდიან მასთან მრავალნი დედა-კაცნი ქმრებით, ნათესავებით; თვითოეული მათგანი მოართმევს მას საჩუქარსა და ძღვენსა, ზოგნი ვაცთა, ვერძთა, ძროხათა, ზოგნი ცხენთა და ზოგნი ძვირფასთა ნივთთა და ჰსთხოვენ ქალბატონს, რომ მან მიიღოს იგი ძიძად.

პირველად უნდა ავხსნათ, თუ რისათვის დაწესდა აფხაზეთში ჩვეულება მაღალთა წოდებათა შორის მიცემა თავიანთ შვილთა ძიძათადმი აღსაზრდელად და რისათვის მდაბალი წოდება დიდის წადილით მიიღებს და ზრდის თავის მებატონეს შვილთა.

თუ გსურთ ამ კითხვაზედ მიიღოთ შესაბამი და ჯეროვანი პასუხი, პირველად უნდა შეიტყოთ, რომ ყოველთა ჩვეულებათა, ზნეობათა და თითქმის თვით სარწმუნოებასაც აფხაზთასა აქვს პოლიტიკური საფუძველი. აფხაზი არაოდეს არას იქმს თვინიერ საბოლოო სარგებლობისა, იგი წინ-დახედულებითა ფიქრობს. ამ სარგებლობაზე ფიქრი და ზრუნვა, რასაკვირველია, მარტო აფხაზის თვისებას არ შეადგენს. კაცობრიობა დიდი ხანია ზრუნავს ქვეყნის სარგებლობასა და უკეთესად მოწყობაზედ, მაგრამ ვიდრე აქამომდე კაცობრიობა ვერ ეწია ესრეთსა ბედნიერსა საქმესა და ბედნიერება ერთისა კაცისა მოისყიდების ბედკრულებითა რაოდენთამე ათეულთა კაცთა. მაინც ცხოვრება აფხაზთა ერისა, შეხედვისამებრ, ველურისა და გაუნათლებელისა, უცხო არ არის იმ გვარ მოვლენათა, რომელნიცა, დაწინაურებულ კაცთა ფიქრით, იქმნებოდენცა სასარგებლო კაცის ბედნიერებისათვის. თქვენ აქ ჰპოებთ დიდს განსხვავებას სხვა-და-სხვა სარწმუნოების მქონეთა, მოთმინებით შეწყნარებასა, ზოგადსა თვით-მმართველობასა, არისტოკრატულსა რესპუბლიკასა, ემანსიპაციასა, ანუ დედა-კაცთა თავისუფლებასა დამოკიდებულობისაგან, საკუთრების უფლების უარ-ყოფასა ამ ლექსითა, მაგალითად: „რაჲცა არს შენი, ჩემი არს; ხოლო რაჲცა არს ჩემი, შენი არს“; ჰპოვებთ აგრეთვე დიდსა სიყვარულსა თავისუფლებისადმი და სამშობლო ქვეყნისადმი, სტუმართ მოყვარეობისადმი, სპარტანელთა სიმკაცრესა ცხოვრებაში, ზოგადსა საჯარო სამსაჯულოსა და სხვანი.

რასაკვირველია, ტომსა ამას აქვს დიდი ნაკლულოვანებაცა თვისი, რომელზედაც ქვემოდ იქმნება მოთხრობილი; მაგრამ განა შესაძლოა ჩვენს საუკუნეში ჰპოვოს ადამიანმა ბედნიერი არკადია, სადაც ჰსუფევდეს კეთილი თვინიერ ბოროტისა და სიცილი თვინიერ ცრემლთა?!

ჩვეულება მებატონეთა შვილების მიცემისა ძიძათადმი გასაზრდელად დაფუძნებულია იმ მოსაზრებაზედ, რომ ამით აფხაზნი ვითომ უფრო მჭიდროდ დაუახლოვდებიან მდაბალსა წოდებასა, ანუ მეზობელ ტომთა და ამ სახით მოიპოვებენ მათ მხურვალე სიყვარულსა და განუსაზღვრელს მინდობასა.

კოწია მაჭავარიანი.

სოხუმი.

ქართველსა და თვითონ დაადგეს იმ ხელობას, რომელიც მას შეეფერება“.

არა სჩანს ამ სიტყვებიდამ, რომ ბ-ნს ბოგებაშვილს სრულებით არ ესმის მედიატორულის წესით საქმის გარჩევა? ან რა საჭირო იყო ამ საქმეში ბ-ნი ბოგებაშვილი რომ შემეხო — როგორც სახელოსნო სკოლის მასწავლებელს? „საიდამ სადაო, წმინდაო საბაო!» სად „ნობათის“ ბიბლიოგრაფია „კონის“ შესახებ და ამის პასუხად ბოგებაშვილის მიერ გამოსროლილი „საბაასო“ და სად ჩემი მასწავლებლობა სახელოსნო სკოლაში? რა სახელი უნდა ვუწოდოთ, ბ-ნო ბოგებაშვილო, თქვენს ამ ნაირს საქციელს? ჩვენის მხრივ არავითარს სახელს არ გამოვუძებნით ამ საქციელს. დეე, მედიატორეთ განარჩიონ, როგორადაც ეს, აგრეთვე თქვენ მიერ დადგენილი კითხვების უადგილობა.

ბ-ნის ბ. წყალტუბელის მედიატორობაზე თანახმა ვარ და ჩემის მხრივ ამომირჩევია პატივცემული ბ. გ. წერეთელი.

დასასრულ ბოდიშს ვიხდი «დროების» მკითხველებთან, რომ აქამდის თავი შევაწყინე ამ უგემურის «საბაასო»-თი; პირობასა ვსდებ, რომ ამის შემდეგ ჩვენსა და ბ—ლს შუა ამისთანა რამ აღარ განმეორდეს, რადგან მედიატორეთა დადგინება უნდა იქმნეს უკანასკნელი სიტყვა, რომლის შემდეგ ყოველივე ბაასი უადგილოდ ჩაითვლება.

ანდრ. ღულაძე.

დეკემბრის 10-ს.

რუსეთი

ამ ჟამად სრულიად რუსეთის ყურადღება მიქცეულია ორს შესანიშნავს პროცესზედ, რომელთაგან ერთი სწარმოებს პეტერბურგში და მეორე მოსკოვში. ჩვენ ვამბობთ რიკოვისა და საზოგადოდ სკოპინის ბანკისა და სარა ბეკერის მკვლელობის საქმეთა გარჩევის შესახებ. პირველ საგანზედ ჩვენს გაზეთში ამ ორის დღის წინად მოწინავე წერილი იყო დაბეჭდილი, ხოლო მეორე საქმის გამოც გვინდა ორიოდე სიტყვა ვსთქვათ, რადგან არც ეს საქმე არის ინტერეს-მოკლებული ჩვენის მკითხველებისათვის.

შარშან, აგვისტოს 30-ს პეტერბურგში მოხდა მკვლელობა ებრაელის ქალის სარა ბეკერისა. ეს ქალი იპოვეს დილით მირონოვიჩის საზარაფოში, სადაც 13 წლის ქალი თავის მოხუცებულ მამასთან ერთად მსახურებდა. იმ ღამეს საცოდავი მარტო დარჩენილა საზარაფოში, მისი მამა წასულა ცოლ-შვილთან, მირონოვიჩიც თავის სახლისკენ გამგზავრებულა და მეკარეც კი არ გაუგზავნია, თავის მუდამი ჩვეულების წინააღმდეგ, საზარაფოს საყარაულოდ. მოკლული გვამი ქალისა შემდეგს მდგომარეობაში ენახათ: საზარაფოს მესამე თუ მეოთხე მობნელო ოთახში პირქვე ყოფილიყო დანდობილი სავარძლის სახელურებზედ, თავი სდებოდა დივანის სახელურზედ, ხოლო ფეხები, ჩამოშვებული ძირს და განზე გაწეულნი. პირველივე შეხედვით, ეტყობოდა რომ მკვლელობა ჩადენილია სარას გაუპატიურების აზრით და ჩადენილია არავის სხვისგან, თუ არ ისევ საზარაფოს პატრონის მირონოვიჩისაგან.

მირონოვიჩი თითქმის 60 წლის კაცია, პოლიციაში ნამსახური, გამდიდრებული არა წმინდა წყაროთაგან და ქალების მოარშიყე. იმ ჟამად, როცა მას მკვლელობა დაბრალდა, ცოლის გარდა, ორი საყვარელი კიდევ ჰყავდა, თუმცა-კი არავითარს ფულს მათ არ აძლევდა და საშინელს სიძუნწეს და წუწურაკობას იჩენდა.

მოწამეთა ჩვენებით, მირონოვიჩი მოსვენებას არ აძლევდა თურმე სარა ბეკერს, ეარშიყებოდა, ემასხარებოდა ცუდის სიტყვებით და ხშირად ჰკოცნიდა; თვით სარას ბევრ მოწმებთან ეჩივლა, რომ მირონოვიჩისაგან მოსვენება არა მაქვსო და, მოხუცებული მამა რომ არ მეცოდებოდეს, აქ ერთს დღესაც არ დავდგებოდიო.

ამ გვარად სხვა წვრიმალ გარემოებათა მიუხედველად ყველა დაასკვნიდა, რომ მირონოვიჩი იყო ებრაელის ქალის ბეკერის მკვლელი იმ დროს, როცა მას ბინძური განზრახვის შესრულება მოენდომნა და როცა სარას ამის ნება არ მიეცა და შებრძოლებოდა.

მაგრამ სრულიად ასე ადვილი არ აღმოჩნდა გამოძიება ამ საქმისა. რამდენიმე დღის შემდეგ ქალმა სემიონოვისამ გამოუცხადა პოლიციას, რომ მკვლელი მე ვარ, მირონოვიჩს ტყუილად სდებთ მაგ ბრალსაო. სემიონოვისამ დაწვრილებით მოუთხრო თავის პირველ ჩვენების დროს ყოველი გარემოება, რომელიც თან დაჰყვა მკვლელობას და აღიარა, რომ ეს საზიზღარი საქციელი მან ჩაიდინა ფულის გულისათვის, რომელიც სჭირდებოდა მის საყვარელს ბეზაკს.

როცა სემიონოვის ქალმა შეიტყო, რომ ამ საქმის გამო მის საყვარელ კაცს ხეირი არ დაეყრებოდა, უარ-ჰყო თავისი ჩვენება და სთქვა რომ მკვლელი ის არა ყოფილა. გამოძიების დროს დაიკარგა ერთი ბლუჯი თმა, რომელიც მოკლულს სარას ხელში შერჩენოდა, მხოლოდ ერთად-ერთი ღერილა იპოვეს და ამ გარემოებამ ვერაფერი ნათელი ვერ მოჰფინა საქმეს. რამდენიმე თეთრი ლაქა, რომელიც სავარძელ ის თეთრ ჩიხოლზე იპოვეს, ექიმების სიტყვით, არასფერს არ ამტკიცებდა, აგრეთვე სარას გვამის მედიცინურმა გასინჯვამ დაამყარა ფაქტი მისი ქალწულობისა და ხელშეუხებლობისა.

ყველა ამ გარემოებათა გამო საქმეს საშინელი სიბნელე გადაეფარა; არც ერთი პირ-და-პირი გასამტყუნებელი საბუთი რომლისამე საქმეში ჩაფლულის პირის საწინააღმდეგოდ არა სჩანდა. ამითი აიხსნება ის დიდი ინტერესი, რომელიც გამოიწვია ამ საქმემ. სასამართლოში დიდ-ძალი ხალხი დადიოდა და მოუთმენლად ისმენდა ყოველსავე, რაც ითქვა, როგორც გამტყუნებისა ისე დამცველთა მხრით.

ბრალდებულის საქციელი და თავის დაჭერა აკვირვებდა მეტად ხალხს. ერთის იოტის ტოლადაც არ ეტყობოდათ არც მირონოვიჩს, არც სემენოვის ქალს, არც ბეზაკს, რომ ისინი ყოფილიყვნენ დამნაშავენი, საზიზღარის მკვლელობის ჩამდენნი. ნუთუ ასე ხანგრძლივად თვალთ-მაქცობდენ ისინი, ასე ხანგრძლივად აქტიორობდენ და თამაშობდენ თავიანთ წინადვე გაზეპირებულს როლებს, რომ არც ერთხელ არ გასცეს თავისი თავი? ჰკითხულობდენ ყველა გაზეთების რეპორტიორები.

მირონოვიჩის სახე, გაზეთების სიტყვით, სრულიად არ ამტკიცებს, რომ ის იყოს საზიზღარი ბოროტ-მოქმედი. არხეინად ზის თურმე ბრალდებულთ ვიწრო ხის სკამზედ, რომელზედაც გაუშლია თავისი ქურქი და მხოლოდ იმაზე ზრუნავს, როცა სამსჯავრო დარბაზში ათასი კაცის თვალი გასაგმირად მისჩერებია, რომ კარგად მოეწყოს თავის პატარა ალაგზედ, ხან-და-ხან კიდეც ამთქნარებს და, კაცს ეგონება, სულ იმას ელის, როდის შესწყვეტს თავს-მჯდომარე საქმის გარჩევას, რომ წავიდე და კარგად დავიძინოვო.

სემიონოვის ქალიც არხეინად არის, კარგად ჩაცმულია, დავარცხნილი და მასთან ლამაზის სახისა. ცდილობს რომ საზოგადოებას არ დარჩეს შეუნიშვნელი მისი სილამაზე, სიცილით ელაპარაკება თავის დამცველს, სწერს რაღასაც ქაღალდზედ და თავის დაწერილს ხშირად აჩვენებს მას.

ბეზაკს დინჯად და დარბაისლად უჭირავს თავი და ისიც მცირე ყურადღებას აქცევს ყოველსავე, რაც მის გარშემო ხდება.

აი, ასეთი რთული და საძნელო საქმე ჰქონდა გადასაწყვეტი ამ რამდენიმე დღის წინად პეტერბურგის ნაფიცთა მსაჯულთა სასასამართლოს.

მკითხველებმა ტელეგრამებიდამ უკვე იციან მისი განაჩენი. სამივე ბრალდებული დამნაშავედ იქმნენ ცნობილნი. მირონოვიჩს დაჰბრალდა გაბრაზების დროს მკვლელობა სარა ბეკერისა, სემიონოვისას—მკვლელობის დაფარვა და სხვა-და-სხვა ბოროტ-მოქმედობა, ჩადენილნი ჰკუიდამ შეშლილობის გამო. ბეზაკსაც—მკვლელობის დაფარვა და სხვა-და-სხვა ბოროტ-მოქმედება.

პირველსა და უკანასკნელს სასამართლომ გადაუწყვიტა შესაფერი სასჯელი, ხოლო მეორე სრულიად გაამართლა.

—

ამ უკანასკნელს ხანებში ბევრი სასარგებლო ცვლილებანი მოხდა ფოსტისა და ტელეგრაფის უწყებაში. ერთს ამ გვარს სასარგებლო ცვლილებათაგანს ეკუთვნის სხვათა შორის ქვემოდ მოყვანილი განკარგულება ფოსტისა და ტელეგრაფის უმაღლეს მართველობისა. სხვა-და-სხვა წარმოებისა და ვაჭრობის წარმატებისათვის საჭიროდ სცნა ხსენებულმა მმართველობამ, რომ იმ ადგილებში, სადაც სხვა-და-სხვა პირობათა გამო შეუძლებელია სრულის სტანციების დაარსება — დაარსდეს დამხმარებელი ტელეგრაფის სტანციები. ამ გვარის სტანციების დაარსება მოხდება საზოგადოების, სავაჭრო ფირმების და ქარხნების შუამდგომლობით, თუ რომ ესენი გაიღებენ საჭირო ხარჯს სტანციის დაარსებისათვის, შესწირავენ ტელეგრაფის ბოძებს და აგრეთვე საჭირო ფულს ერთ-ჯერობით, ან ნაწილ-ნაწილად სტანციის მოთხოვნილებათა დასაკმაყოფილებლად. კერძო საზოგადოებათა, მწარმოებელთა და მექარხნეთა, ამ გვარის სტანციების დაარსების მსურველთა უნდა წინაპირვევლად მიმართონ თხოვნით მახლობელს უფროსს ტელეგრაფის ოლქისას თვისის პირობებით. ეს პირნი და დაწესებულებანი მოვალენი იქმნებიან მუქთად მისცენ სტანციისათვის შენობა და საჭირო ავეჯეულობა. ამასთანავე სავაჭროსა და ქარხნების მექონთა თავის ხარჯით უნდა აილონ შენობის შეკეთება, განათება, გათბობა და შიგ სისუფთავის დაცვა.

ტელეგრამები

(„ჩრდილოეთის სააგენტოსი“)

დეკემბრის 8.

პეტერბურგი. გამოცხადდა უმაღლესი ბრძანება და წესი, რომლის ძალითაც პირველი სამი კლასის პირთ, სამოსამართლო უწყებათა მოსამსახურეთ, და სამხედრო და ზღვის ჩინოსანთ არ მიეცემათ ნება იქმნენ დამფუძნებელად სავაჭრო და სამრეწველო ამხანაგობათა და კამპანიებისა, საზოგადო და კერძო საკრედიტო დაწესებულებათა; მხოლოდ სამეურნეო ნაწარმოებთა შემმუშავებელ ამხანაგობაში, მადნეულობის წარმოებაში, თუ მადნეული თვით მოსამსახურე პირის მამულშია, ურთ-ერთ ნდობის საზოგადოებაში, სამიწა-წყლო და საქალაქო კრედიტისა, საქველ-მოქმედო საკრედიტო დაწესებულებებში, სასოფლო დამზოგველ შემნახველ კასებში, ამ ამგვარსავე მოხელეთათვის და მომხმარებელ საზოგადოებათათვის დაარსებულს კასებში ექმნებათ უფლება მონაწილეობის მიღებისა ზემო აღნიშნულთ პირთ. ამავე პირთ აეკრძალებათ რაიმე თანამდებობის დაჭერა ურთი-ერთ შორის ნდობის სამიწა-წყლო და საქალაქო კრედიტის საზოგადოებებში. დანარჩენ თანამდებობის პირთ ზემოხსენებულს დაწესებულებებში მონაწილეობის მიღებისათვის უნდა აიღონ ნება-რთვა მთავრობისაგან. ეს წესები არ შეეხება იმ პირთ,

რომელნიც დროებით მონაწილეობას იღებენ უსასყიდლოდ სარევიზიო კომისიებში და საზოგადო კრებებზე. ვინც ამ წესებს დაარღვევს, დათხოვნილ იქმნება სამსახურიდამ. ის პირნი, რომელთაც ამ ჟამად უჭირავთ მოუთავსებელი საარჩევნო თანამდებობანი, დარჩებიან ამ ადგილებზე პირველს საზოგადო კრებამდის. სპეციალისტების შესახებ, რომელთაც დროებით მინდობილი აქვთ მსახურება საზოგადო და კერძო დაწესებულებებში, მთავრობა იხელმძღვანელებს განსაკუთრებულის წესებით.

მოსკოვი. ნაფიცთა აღიარეს უსათუო დამნაშავებად რიკოვი, რუდნევები, ევტიხიევი, და მატვეევი; გაამართლეს: ალიაშევი, ზემცევი, შესტოვი, კრასნოპევცოვი და ვინოგრადოვი; დანარჩენნი იცვნეს დამნაშავებად, რომელნიც ღირსნი არიან შეწყალებისა. პროკურორმა გამოაცხადა, რომ რიკოვს ჩამოერთვას ყოველივე უფლებანი და გაიგზავნოს ციმბირის არა-შორეულ ქვეყნებში, რუდნევებს, ევტიხიევს, ოვჩინიკოვს, იკონიკოვს, ბარაბანოვს, შამოვს და ზაიკინს ჩამოერთვათ უფლებანი და უპირატესობანი და გაიგზავნონ ციმბირში საცხოვრებლად; დანარჩენნი დამნაშავენი დამწყვდეულ იქმნენ სატუსაღო რაზმებში. საოქალაქო მომჩივნთა ვექილმა შეიტანა საჩივარი ბრალდებულთა მიმართ 9 მილიონისა. პალატამ განაჩენის გამოცხადება გადასდო დეკემბრის 12-ისათვის.

დეკემბრის 9.

პეტერბურგი გაზ. ,,გატცუკისას'' ნება დაერთო ცალკე №№-ის გასყიდვისა.

,,ს. პეტერბ. უწყ.''. იწერებიან რომ ამ დღეებში უმაღლესად დამტკიცდა მინისტრთა კომიტეტის დადგინება საგლეხო საზოგადოებითათვის ვაჭრობის მოუხდენელად საიჯაროდ გაცემა სახაზინო მიწებისა.

ნიუ-იორკი. გუშინ გაუჩნდა ცეცხლი საობლო სახლს. 13 ბავშვი დაიწვა და 100 სადღაც. დაიკარგა

დეკემბრის 10 ს

ბერლინი. თ-მა ბისმარკმა წერილით მიუგო მადლობა ხალხს, რომელმაც მრავალის მანიფესტაციით წინააღმდეგობა გამოუცხადა პარლამენტს კანცლერის წინადადების დაუმტკიცებლობისათვის გარეშე საქმეთა სამინისტროს მცირეოდნად გადიდების შესახებ. ბისმარკი ამბობს წერილში: ხალხის მანიფესტაცია მოწმობს მის პატრიოტულს გრძნობასა და მაიძულებს განვაგრძო ბრძოლა წინააღმდეგ იმ დასისა, რომელიც მტრობს მმართებლობის ყოველს მოქმედებას, მისს გაძლიერებას და ემუქრება ამდენის მსხვერპლით მოპოვებულს ნაციონალურს ერთობას.

კაირი. რუსეთისა და გერმანიისაგან მონაწილეობის მიღების თაობაზედ სახელმწიფო ვალის გასაში ეგვიპტის მმართებლობამ განაცხადა, რომ რადგანაც ამ საგნის თაობაზედ დაჭყაბულდენ საფრანგეთი, იტალია და ავსტრია, ამის გამო ეხლა მხოლოდ კომისარების არჩევა-ღაა საჭირო.

განცხადებანი

თბილისის საადგილ-მამულო ბანკი

ამით აცნობებს ყველა მქონებელთა 1 ლი სერიის გირავნობის ფურცლებისა 18 წ. და 7 თვ. 27 წ. და 6 თვ. ვადით გამოცემულთა, რომ ამ გირავნობის ფურცლების კუპონების გასაღების გამო, ტალონების შეცვლა იმ ფურცლებისა ახალ კუპონებზე დაიწყება იანვრის 1-დამ 1885 წ. ქ. თბილისში ბანკის სადგომში, პეტერბურგში და ვარშავაში — ვაველბერგთან, მოსკოვში — ლ. ს. პოლიაკოვთან, ოდესაში — ო. ხოისთან. ახალი კუპონის ფურცელნი მიეცემათ ძველის ტალონების წარმომდგენელთ სალერბო გადასახადის შევსების შემდეგ — თითო გირავნობის ფურცელზე სამი აბაზისა; თუ გადაცვლა მოხდება კომისიონერებთან ამ გადასახადს საკომისიოდ დაემატება თითო შაური ყოველს ფურცელზე.

ფოსტით გამოგზავნის დროს გადასაცვლელ ტალონებისა განცხადებაში გარკვევით უნდა იყვეს აღნიშნული №№-ი სერიისა, ვადა და ღირსება მათი და ადრესი, რომლითაც ახალი კუპონის ფურცელნი უნდა გაიგზავნონ. ამას გარდა საჭიროა ზემოაღნიშნულს გარდა წარმოდგენილ იქმნას საფოსტო ხარჯიც, იმ ზომით, რამდენიც ტარიფით დაწესებულია ფულის გასაგზავნად. (3—2)

რვეულები

ქართული წერისათვის, სახმარებელი ბოგებაშვილის დედანთან, ისყიდება ბრიქუროვის წიგნის მაღაზიაში და სარქისოვისაში. ფასი რვეულისა (ორ-თაბახ ნახევარი, ყდის გარდა) ერთი შაური. (5—4)

გამგეობას ნიკოლსკის მანუფაქტურის ამხანაგობისა

,,საბა მოროზოვის შვილი და ამხ.''

აქვს პატივი შეატყობინოს პატივცემულ საზოგადოებას, რომ იგი ჰმართავს მუდმივ ვაჭრობას ქ. ბაქოში და სთხოვს ბბ. მუშტრებს ყოველთვის იჰმართონ ხოლმე ამ ამხანაგობის საწყობში (სკლადში).

გარდა ნიკოლსკის მანუფაქტურის ნაწარმოებისა, ბაქოს საწყობში ყოველთვის იქმნება ალისფერი საქონელი (ПУНЦОВЫЯ ИЗДѢЛІЯ) კუმაჩი, შილა და სხ. სოკოლოვსკის მანუფაქტურისა, ასაფა ბარანოვისა და შალის საქონელი ივანე ბუტიკოვის მანუფაქტურისა. (6—2)

საგლობუსო 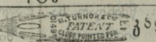 კალმები

რომლებითაც შეიძლება წერა სულ მსხვილ, უსუფთაო ქაღალდზე. ერთად ერთი სააგენტო ინგლისის მაღაზია. იქვე აუარებელი სხვა-და-სხვა გვარი კალმები ყოველის «ხელისათვის» — 25% იაფად, ვიდრე სხვაგან. იქვე: მელანი, ქაღალდი, კანვერტები, რვეულები, ლაქი, კარანდაში, პენალი, კალმები, ბუმაჟნიკები, პორტ-სიგარები, ალბომები, რამკები, მაკრატლები, სამართებლები, სანთელი, სალესი, ცარაშკები ჭურჭლის საწმენდად (ბორაკსი) თეთრეულისათვის, პატარა ხალები იატაკისათვის, კლიონკები, ტახტები, სავარძლები, სარკეები, სავარცხლები, ბეზმენი, ზარები, ბინოკლები რულეტკები, ვატერპასები, მზის-საათები, კოპასები, ტერმომეტრები, მეწკვები, ჩემსები, მაგნიტები, სვისტოკი, პომოჩი, ქამრები, სარტულები, პრობკები, საპრობკეები, კრანები, ფილტრები, შჩოტკები, თავისა; ტანისამოსისა, ცხენისა და პატენტიანი მაგიტომშები, კრავები, საქქიმო ქაღალდი კატერ-კლოზეტისათვის და სხვ. და სხვ.

პატაშკი — 20 ქ. (100—26)

ОБЪ ИЗДАНИ ВЪ 1885 ГОДУ ЖУРНАЛА

„ЮРИДИЧЕСКОЕ ОБОЗРѢНІЕ"

(ГОДЪ ПЯТЫЙ)

Журналъ, какъ и прежде, будетъ выходить по четвергамъ, въ размѣрѣ отъ 1 до 2 печатныхъ листовъ, по слѣдующей программѣ:

I. Статьи по всѣмъ вопросамъ, вытекающимъ изъ теоріи права и судопроизводства.—II. Перечень, изложеніе и обсужденіе важнѣйшихъ распоряженій и узаконеній правительства.—III. Судебная хроника: а) отчеты о засѣданіяхъ въ судахъ, преимущественно Кавказскаго края, и б) особенно интересныя рѣшенія Кавказскихъ гражданскихъ судовъ по вопросамъ права и судопроизводства, вызваннымъ мѣстными особенностями края.—IV Корреспонденціи юридическаго содержанія.—V. Краткіе отчеты о новыхъ книгахъ юридическаго содержанія (Обзоръ юридической печати и библіографія).—VI. Смѣсь (разныя извѣстія). Случаи изъ судебной жизни и практики.—VII. Тезисы и текстуальное изложеніе кассаціонныхъ рѣшеній: а) департаментовъ сената и б) Тифлисской судебной палаты.—VIII. Извлеченіе изъ приказовъ о важнѣйшихъ назначеніяхъ по вѣдомству юстиціи.—IX. Судебный указатель. Резолюціи Тифлисской судебной палаты по дѣламъ апелляціоннымъ и кассаціоннымъ.—X. Объявленія—казенныя и частныя.

Выполнивъ, по возможности, свои прошлогоднія обѣщанія предъ читателями, редакція „Юрид. Обозр." постарается придать своему журналу въ будущемъ году еще большій интересъ, при содѣйствіи многихъ и нѣкоторыхъ новыхъ сотрудниковъ.

Кромѣ статей общаго юридическаго характера по вопросамъ гражданскаго и уголовнаго права, межевымъ, нотаріальнымъ, судебно военнымъ и пр., а также о внутренней жизни кавказскихъ судовъ и о вопросахъ дня, —въ 1885 г. будутъ помѣщены: грузинскіе законы царя Вахтанга, съ необходимыми предисловіемъ и примѣчаніями, и продолжены изслѣдованія законовъ: армянскихъ—по Мхитару Гошу, еврейскихъ—по Маймониду, мусульманскихъ, собственно Кавказскихъ народностей ихъ адаты и пр.

УСЛОВЯ ПОДПИСКИ:

Редакція и администрація журнала (для пріема подписки, объявленій и розничной продажи)—Тифлисъ, Сололакская ул., д. кн. Меликова.

Подписная цѣна на журналъ, съ доставкою и пересылкою: на годъ—10 р.; на 6 мѣс.—6 р.; на 3 мѣс.—3 р. 20 к.; на 1 мѣс.—1 р. 25 к.

Разсрочка въ платежѣ денегъ допускается—для годовыхъ подписчиковъ: при подпискѣ 4 р., въ мартѣ и апрѣлѣ по 3 р., и для полугодовыхъ: при подпискѣ 3 р. и черезъ два мѣсяца еще 3 р.

Для гг. студентовъ плата 8 р., полугодовая—5 р.

Желающіе пріобрѣсти журналъ за прежніе года, уплачиваютъ: за 1881 г.—8 р. 20 к. и за всѣ послѣдующіе по 10 руб. за годовой экземпляръ.

При перемѣнѣ адреса вносятъ 40 к.

За объявленія, казенныя и частныя —строка петита 10 коп., ½ страницы 3 р. 25 к., цѣлая стран. 6 руб. 50 коп.

При доставленіи въ редакцію ,,Юридическаго Обозрѣнія" экземпляра юридическаго сочиненія, о немъ будетъ данъ отчетъ и сдѣлана публикація.

Подписчики ,,Юрид. Об.'' имѣютъ право на полученіе, черезъ редакцію, свѣдѣній о положеніи ихъ дѣлъ въ Тиф. судеб. учрежд.—въ текстѣ журнала безвозмедно, а письменныя и телеграфныя—по соглашенію съ ред. журнала.

Редакторъ-издатель А. С. ФРЕНКЕЛЬ.

(7—4).

Доз. ценз. Тифлисъ, 10 Декабря 1884 г. სტამბა არ. ქალანდაძისა და ამხ. გამომცემელი გ. ქართველიშვილი. რედაქტორი ი. მაჩაბელი.